

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

In Amos, Abdiam, Et Ionam Prophetas, Commentarij Francisci Lamberti Auenionensis

Lambert, François

Argentorati, 1525

VD16 B 3868

Pars Sexta. Sexto, dicit nautis in uerbo Domini, ut eum mittant in mare, & ceßabit mare à nauis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35983

FRANC. LAMB. IN IONAM
ta coniuratio Antichristi, contra Prophetas ueritatis.

P A R S S E X T A.

Et dixerunt ad eum. **Q**uid faciemus tibi, & cessabit mare a nobis? **Q**uia mare ibat, & intumescerebat super eos. Et dixit ad eos: **T**ollite me, & mittite in mare, & cessabit mare a uobis. **S**cio enim ego, quoniam propter me, respectas hæc grandis, est super uos.

Quantumlibet nautæ uiderent Ionæ erratum, quia tamen audierant, eum esse Prophetam Dei, uolebant ab eo doceri, quid facturi erant. Timebant nullo consilio se maris tranquillitatem uisuros, nisi facerent quod Deus uolebat, nempe ut Ionas dimitteretur e nauis, ut impleret Dei legationem ad Niniuitas. Quod illis erat difficilimum, eo quod longe essent à terra, & maris tempestas circa nauem, semper augebatur. Intumescerebat enim super eos, ait textus. Recte super eos, quia non ita super alios, qui erant in cæteris nauibus, ut Hebrei dicunt. Proinde ab eo scire uoluerunt, quid facerent.

Tum ille cognoscens peccatum suum, & uidens quod propter eum maxime, tota nauis periclitabatur, compunctus animo & in domini spiritu, ait. **T**ollite me & c. Arbitror eum nesciuisse, quid de eo facturus erat Deus. Sed ita coangustatus undiq; & illustratus à Domino, exhorruit crimen,

COMMENTAR. CAPVT I. 113

crimen, se fieri reum tot animarum, quot in naui erāt, præ
sciuitq; mare à tempestate desiturū, si in illud à nautis pro
ijceretur. Noluit Deus, ut seipsum Propheta in aquas con
ijceret, sed id uoluit nautarum ministerio fieri. Idcirco
nautis præcepit, ut eum tollerent, mitterentq; in mare:
nā hoc solo remedio, illis erat reditura grata trāquillitas.

Et remigabant uiri, ut reuerterentur ad ari
dam, & non ualebant, quia mare ibat, &
intumescebat super eos. Et clamaue
runt ad **DOMINVM**, & dixerunt:

Quæsumus Domine, ne perea
mus in anima uiri istius, & ne
des super nos sanguinem in
nocētem, quia tu Domi
ne, sicut uoluisti, feci
sti. **E**t tulerunt Ios
nam, & mise
runt in ma
re. **E**t ste

tit mare à feruore suo. **E**t
timuerunt uiri, timore
magno **Dominum**,
et immolauerūt
hostias

DOMINO,
& uouerunt uota.

P Nautis

Nautis angustiae erant undique. Intumescite pelago, non licuit eis portui fieri proximiores, timebantq; ad pacandum mare. Prophetam Dei conijcere in aquas, ne coram Domino, pro innoxio sanguine rei essent. Nolebant tamen morte uiri Dei, à periculo liberi fieri, si qua alia uia ad salutem pateret. Idcirco nitebantur, ut remigando peruenirent ad aridam, ut & Ionas ueretur, & ab ipsis mare cessaret. Sed Deus mari iusserat, ne uiam eis nauigantibus præberet, donec illi daretur, quæ uolebat & mergi, & à ceto in tempus deglutiri.

Propterea nihil remigando proficiebant. Nimirum pax haberi potest à nemine, donec impleat sermonem Dei excelsi. Ionæ ideo rebeli, & non adquefcenti Domino, non fuit pax, & mare non cessauit à nauis, donec implerent uerbum Dei, ex ore Ionæ, & illum in aquas miserunt. Metuebant se grauius habituros, si ipsum uerbum seruarent. Quid timet carnis prudentia exciecatissima? Putat melius se habituram, si proprium, non **DEI ALTISSIMI** consilium seruat. Sed nequaquam ita est. Siquidem ueram tranquillitatem nullus est habiturus, nisi Dei iussioni morem gesserit.

Quot nauis simillimos habet terra: nimirum omnes in quibus non uiuit fidei integritas, eiusmodi sunt. En uides, quàm nunc, ueritate Dei misericordia palàm facta, in numeri trepident. Metuunt nanq; sibi mille Gehennas, si Deo paruerint, sicq; cæci facti sunt, ut Dei eloquia Sata-

ne

ne esse dicant, & è diuerso, quæ sunt Satanae, diuina esse
arbitrantur. Etenim sic faciles sunt, ad sibi metuentum
aduersa, nisi obseruarint, quæ iuxta carnis prudentiam
sapiunt, quemadmodum & facile, cum iuxta eandem pru-
dentiam uiuunt, montes aureos, coronas aureas, aureolas,
meritorum sarcinas, & quæuis ingentia sibi promittunt.

Si dicis alicui eorum, qui se Monachismo addixerunt:
Defice à traditionibus hominum, & seclis perditionis,
ut purius atque liberius pareas Dei imperio, mox horret,
metuitq; sibi mille Gehennas, cruces, aduersa. Quomodo,
inquiet, non seruabo quod uouit? Nec uidet cæcus, quod
sectarum omnium uota, aduersus Christianismum ex dia-
metro pugnant. Sic enim seipos adstringunt traditioni-
bus et mandatis hominum, ut neq; liberi in **CHRISTO**
sint, neq; ueri fideles unquam esse possint. A necessaria
quippe omnium fidelium obedientia se eximunt, ut pare-
ant talpis quibusdam excæcatis. & eisdem solis quidem.
Nōne, si quispiam æger roget monachum aut monialem,
ut ei egresso claustro ministret, aut iuuet & consoletur eos
qui sunt in carcere, hospitibus (ut uocant) & alijs graui-
bus pressuris, respondebunt? En frater, non licet mihi, ni-
si adueniente nostræ domus præside: sicq; propter monasti-
ces hypocrisim, & traditiones floccipendit præcepta Do-
mini, & proximis non exhibet charitatem, ut ipse iubet.

Vides, quàm execrabile sit uotum quodcunque eius-
modi, ideo nullum, & irritum omnino est. Quid mi-
nus in his uides, quàm in nauis, non adquietibus

FRANC. LAMB. IN IONAM

uerbo **DEI**, ex ore **Prophetae**? Idcirco uera pax nunquam potiuntur. Impossibile nanque est, ut regnantibus hominum traditionibus, adsit sacrosancta animi tranquillitas, quae tum solum habetur, cum impollutus **Dei** sermo in corde suscipitur. Quomodo illis pax esse potest, à quibus nunquam longè sunt, murmurationes, inuidiae, discordiae, irae, pugnantia decreta, & eadem quidem innumerabilia, quibus illaqueantur conscientiae, eo quòd nunquam obseruari possint. Item in oratione multiloquium, indeq; fastidium & uexatio spiritus, in conscientia, nullo forsàn dempto, continui scrupuli, à quibus non est miseris pax, uisio pernitiosissima, qua alius sexus concupiscitur, & id genus infinita. Quere infelicissimum genus hominum, **Monachi**. Quid enim uides in eis, nisi mare spaciosum, in quo uenenata reptilia innumera semper turbulentum, fluctuans, intranquillum? Quae autem de seclarum pernitie diximus, eadem ferè de uniuersis, qui **Dei** uerbo, alijs reiectis, minime adquiescunt, apertissime conspicias, si, qua ratione uiuant, expenderis.

Igitur non cessauit mare à nauì, donec Ionam miserunt in mare, sicut præceperat **Dominus**. Tum ergo orarunt **Dominum**, & dixerunt: Quæsumus **Domine** &c. Vide, quàm sancte de peccati fuerint, profitentes opus **Dei** esse, quod uidebant. Quemadmodum, inquiunt, uoluisti, ita & fecisti. Breuis sermo, sed præclaro & alto sensu. Omnia quaecunq; uoluit **Dominus**, fecit in cælo & in terra, in

ra, in mari, & in omnibus abyſſis. Mox trepidantes impleuerunt ſermonem Dei, & conſeſtim redijt tranquillitas. Iuuat Deus eos, qui uel corde trepido quæ iubet ſeruant, & omnia in melius fortunat. Si non poſſunt toto corde credere, bene illis futurum, ſi Dei uerbum puriſſime ſeruent, ſaltem non abnegent, & ſola in bonitatem eius fiducia, adgrediantur quod præcipitur. Indubie enim mox ſentient, quàm ſit glorioſus Deus, quàmq; fidelis & uerax in uerbis ſuis, & his qui ea conſeruant.

Nihil dubito, uirum ſanctum, adhuc in mari cum illis exiſtente, illos bene inſtituiſſe, de his quæ ad Deum ſpectant, docens eos, quàm magnus, iuſtus, ſapiens, bonus, potensq; ſit, quàmq; ſint obſeruanda, & ſtatim abſq; diſcuſſione implenda, quæcunq; præcipit. Vnde illi à Domino illuſtrati, & illum precari, & illi fidere potuerunt.

Inſtructi quoque ab eo, nempe Iona, & uidentes magna Dei, illum timuerunt timore magno, immolantes hoſtias, & uota uouentes. Timuerunt, ut puto, timore deo accepto, & ideo uere magno. Eſt autem hic timor, ſui ipſius annihilatio, & toto corde profiteri Dei magnitudinem, & noſtram infirmitatem ac nullitatem. Siquidem nihil à nobis eſt in nobis, niſi peccatum. Nam ſi quid boni habemus, hoc Dei eſt. Apertius: Dei timor ſanctus eſt, ſumme expauere, ne quicquam eorum quæ ad Deum ſpectant, nobis uſurpemus, ut bonitatem, iuſtitiam, ueritatem, ſanctitatem, pacem, uirtutem, & ſimilia quæ-

FRANC. LAMB. IN IONAM

cunque. Hic est castus, purus, sanctus, necessariusq; **DEI** timor, uere magnus, insignis, præclarus, quem solus ueritatis spiritus in electis operatur. Vitet hoc loco fidelis quisque, uaria figmenta Sophistarum, de timorum diuersitate, nihil ad rem pertinentia.

Porro, hic timor non aliunde proficiscitur, quam ex fide. Siquidem fructus est ueræ in Deum fidei. Ergo hi uiri, Domino crediderunt, testimoniamq; fidei eorum, sacrificia externa ac uota fuerunt. Immolarunt nanque Domino uictimas, ut moris erat antiquorum, fidem propriam hostijs protestari. Nos autem, quibus sacrificijs uti oporteat, agemus, **DEO** uolente, apud Malachiam capite primo.

Cæterum, quid putamus illos uouisse, nisi se aliquid oblaturos apud Hierosolymam, aut missuros ad eam, aut egenis Dei causa donaturos? Tum licuit uouere, se uenturos Hierosolymam. Nunc autem eiusmodi uota, ad eam, uel ad Diuum Iacobum, uel Romam, uel ad Sanctam Mariam de Laureto, uel ad Diuum Nicolaum, uel ad alios Diuos, impia sunt. Viro diuiti non coniugato, in fide uiam ad Hierosolymam adgredi, non alia causa, quam ut uideat regionem, in qua Dominus conuersatus est, et sine huius operis fiducia, Deo acceptum esse non dubito. Illud autem uouere, intuitissimum est. Deniq; Hierosolymam mendicando proficisci, rapina est, ut in nostris commentarijs in regulam Minoritarum, capi. 13. probauimus.

Vitentur

Vitentur reliqua omnia peregrinationum uota, ad Santos, uitentur & discursus ad eos. **A**d quid enim proficiunt, nisi ut mentem à Deo & uerbo eius præpediant, ociosos & curiosos faciant, adulteria & fornicationes multiplicent, & complura damnariuriani? **V**ix namq; reperies uel unum tantum, qui eiusmodi peregrinationibus, non sit factus lasciuior, inconstantior, uerbosior, imprudentior, fallacior, atq; mendosior. **E**i quis sufficeret enumerare, quot inde prodeant mala?

Quid precor uexamur tot malis artibus frustra? **N**onne quamdiu uiuimus, peregrinamur à Domino? **U**t quid ergo querimus aliam peregrinationem? **N**onne prima tibi satis est, ad omnem uitam tuam? **C**ur ergo aliam uis? **C**rede, obsecro, ueritati. **P**eregrinus est fidelis quisque, sciensq; se non habere hic permanentem ciuitatem, peregrinatur, futuram inquirens. **T**u quoque idem fac, ut fidelis sis peregrinus. **N**am uere omnes alie peregrinationes, ad quas Dei uerbo non compellimur, increduli pectoris fructus sunt. **P**eregrini fuerunt patres nostri, sed non alioqui quam Dei uerbo compellerentur, quorum exempla nos sequi oportet.

Videmus, heu, complures tam promptulos ad uouendum, ut miraculo sit rem intelligentibus eorum insania. **V**ouent, quæ nunquam sunt obseruaturi, imò nec possunt quidem. **V**ouet mulier infirmante marito aut prole, se multa daturam idolis istis aut illis, se uitam illò aut istò,

P 4 à quibus

FRANC. LAMB. IN IONAM

à quibus ueruntamen Antichristus & sui dispensant, si aurea, uel argentea manus interceſerit. Vouet ille ingredi monasticen, alius eidem filios proprios aut filias deuouet: alius promittit adferre in templum aliquod, ea quibus alere debuit familiam, aut quæ oportuerat distribuere egenis: Alij ex uoto execrabili sacella edificant, misſas conuentione usuraria fundant, uxoribus dimiſſis peregrinantur ad Sanctos. O insanias, o errores. Vt nam tandem uniuersi reſipiſcant. Ob id Episcopi omnes inuigilent, ut ab istis plebes cunctas reuocent, absoluantque uniuersos his uotis ſeductos, ne diſpereant.

Si quis uouere deſyderat, uoueat quæ à Dei ſermonibus non diſſentiunt. Verum id commune facio, magnè periculi rem Christianis eſſe quodcunque uotum. Ideo ſi in periculis ſunt, aut aliquid mali habent ſui, uiderint ne quicquam uoueant. Nam quicquid eos, aut facere, aut uitare oportet, in diuinis eloquijs palàm fit. Quid ergo facient? Petant auxilium Domini, multa fiducia & humilitate. Solam nanque fidem exigit. Omnia deinde opera eius ſunt in fide. Psalmo trigeſimoſecundo. Et ualenti credere nihil deerit, quòd fides ſit potentie admirabilis. Fide ſanati fuere, puer Centurionis, cæcus natus, mulier ſanguinis fluxum patiens, & alij quos Dominus reddidit ſanitati. Lege ſcripta Dei, & inuenies, quòd omnia etiam opera ſint crimina, quantumlibet in faciem bona uideantur, ſi non ſunt ex fide. Rom. decimoquarto.

Et oculi

COMMENTARI CAPVT II. 117

Et oculi **DOMINI** respiciunt fidem, Hieremia quinto.
Quod autem fidem laudamus, non damnamus opera ex
fide, sed illa uolumus. Ergo in magno casu positus, pete
auxilium **Domini** in fide, decernens te facturum tota ui-
ta tua, quicquid **Dei** uerbo faciendum, aut dimittendum
agnoueris. **Q**uod si pleno corde feceris, indubie exaudie-
ris à **Domino**. Mox autem ut fueris liberatus, uide, ne
ullam **Dei** iustionem spernas. **L**ege scripta **Dei**,
atrerantur sacra **Biblia** manibus tuis, in eis-
q; die ac nocte mediteris, ut facias
ea, & bene tibi erit.

CAPVT SECVNDVM.

Summarium capituli. **P**rimo, de eo quod **Ionas** fuit de-
glutitus à ceto. **S**ecundo, ponitur canticum eius
in uentre piscis adhuc existentis. **T**ertio,
quod **Domino** præcipiente, piscis
uomuit **IONAM** in
aridam.

PARS PRIMA.

Et preparauit **Domini** piscem gran-
dem, ut deglutiret **IONAM**. **E**t erat
IONAS in uentre piscis, tribus die-
bus, &